Pálffyho palác
na Zámockej ulici v Bratislave

Komplex Pálffyho paláca a záhrad

vznikol v rokoch 1646 až 1653 na mieste starých vinohradov, v priestore medzi dnešnými ulicami Zámockou, Zochovou a Palisádami. V tomto období bol gróf Pavol IV. Pálffy predsedom Uhorskej kráľovskej komory. Riadil aj obnovu hradného paláca v Prešporku (Bratislave), a práve pri tejto príležitosti sa gróf rozhodol, že kým sa bude stavať na hrade, nechá si pod ním vybudovať aj vlastnú rezidenciu. Palác bol na svoje časy mimoriadne prepychovým šľachtickým sídlom. O výstavbu rezidencie sa starali kráľovský staviteľ Giovanni Albertallo a Giovanni Battista Carlone. Palác mal tri obostavané nádvoria, jedno z nich bolo otvorené a slúžilo na hospodárske účely. Paralelne s novou Zámockou ulicou stál a do súčasnosti sa zachoval dlhší a užší trakt - záhradné krídlo. Pred palácom bola prepychová záhrada s fontánami a sady. V záhrade bola okrem iného aj viacúčelová prízemná budova, ktorá v priebehu času plnila rôzne účely: zimná jazdiareň, divadelná alebo tanečná sála.

Potomkovia Pavla Pálffyho nemali také finačné zázemie, aby boli schopní udržovať v dobrom stave taký rozsiahly komplex. Najprv časti záhrad prenajímali, neskôr predávali. Preto na pozemkoch záhrad vyrástli mnohé verejnoprospešné budovy a z vlastného paláca sa po jeho predaji mestu stali vojenské kasárne. Neskôr sa zmenil účel komplexu kasární na sirotinec sv. Alžbety. Jeho slávnostného otvorenia dňa 1.6.1909 sa zúčastnil aj cisár František Jozef. V r. 1922 vedenie sirotinca odstúpilo časť budov katolíckej cirkvi, ktorá tam zriadila vysokoškolský internát. Stavby však boli natoľko schátrané, že po počiatočných pokusoch o rekonštrukciu nakoniec došlo k ich úplnému zbúraniu a nahradeniu novostavbami postupne až do r.1939. Internát bol zasvätený sv. Svoradovi a jeho meno nesie dodnes. Viacúčelová budova v záhrade zanikla pri výstavbe Štátneho reálneho gymnázia v r.1895. Budova gymnázia bola neskôr sídlom Slovenského rozhlasu, dnes patrí Vysokej škole múzických umení.

Gróf Pavol IV. Pálffy z Erdődu

* 19. januára 1592 na hrade Červený Kameň
† 6. novembra 1653 vo svojom paláci na Zámockej ulici v Bratislave, pochovaný bol v dóme sv. Martina

V roku 1634 bol povýšený do grófskeho stavu, od roku 1640 bol dedičným kapitánom Bratislavského hradu a županom Bratislavskej stolice, od roku 1649 uhorským palatínom a miestodržiteľom (zástupcom kráľa). V r. 1650 mu bol udelený Rád Zlatého rúna - jedno z najstarších a najprestížnejších vyznamenaní v Európe. Podrobný rodokmeň rodu Pálffy nájdete na https://foarto.sk/RodokmenPalffyDef06.pdf

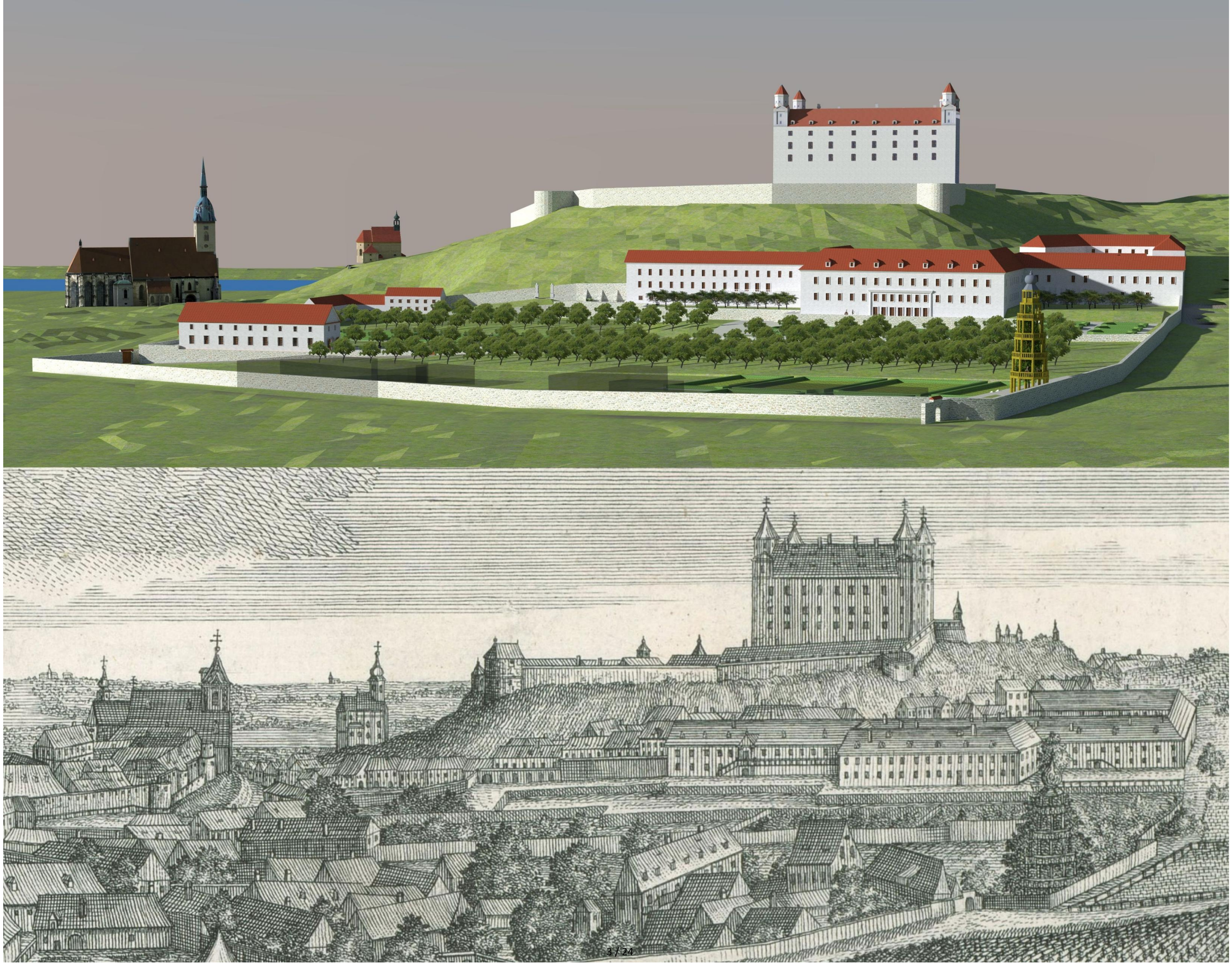
Majetky a stavebné projekty Pavla IV. Pálffyho

1619	- Stupavský vodný hrad zo 14.storočia - dedičstvo po otcovi Mikulášovi Pálffym, ktorý ho čiastočne renovoval
1619	- Hrad Pajštún - dedičstvo po otcovi Mikulášovi Pálffym, rozsiahla prestavba v 30-tych a 40-tych rokoch
1623	- kaštieľ v Marcheggu (Rakúsko) - kráľovský dar poškodeného vodného hradu, okrem jeho jednej veže úplná prestavba
1624	- kaštieľ Malacky (starý kaštieľ v centre - dnes františkánsky komplex) - kúpa od sestry Magdalény rod. Pálffy, manželky Petra Balassu
1629	- palác vo Viedni, ktorý stojí dodnes na JosefsPlatz 6 a nesie meno Palais Palffy*, získaný sobášom s Františkou Khuen von Belassy
1634	- Plavecké panstvo** - kráľovský dar
1634 - 1648	- novostavba kaštieľa v Malackách vrátane rozsiahleho parku
1635	- panstvo Devín, panstvo Bátorove Kosihy
1635	- Stupavský kaštieľ - ranobaroková komplexná prestavba starého vodného hradu získaného v roku 1619
1644	- Bojnický zámok - kráľovský dar po vymretí rodu Thurzovcov - pôvodných majiteľov
1646 - 1653	- novostavba paláca na Zámockej ulici v Bratislave
1653	- prestavba starého kaštieľa v centre Malaciek na františkánsky Čierny kláštor
1653	- testamentom zriadený fideikomis (rodový nedeliteľný majetok) Plavecké panstvo, Devínske panstvo a Bátorove Kosihy. Fideikomis zotrval v platnosti do r.1924.

* Palác postavil na mieste staršieho paláca Rudolf Khuen von Belassy v r.1575
** Panstvo tvorili v tom čase obce (Plavecký) Sv. Peter, (Plavecký) Sv. Mikuláš, Sološnica, Rohožník, Kuchyňa, Pernek Jablonové, Malacky, Kostolište, Jakubov, Záhorská Ves, Suchohrad a Studienka a časť Plaveckého Štvrtka.

Veduta Bratislavy (Pressburg, Pozsony) okolo roku 1730 od autorov Kaltschmidt/Mikovíny (kresba/rytecká práca). Pod hradom vidno Pálffyho palác a záhradu s terasami a výrazným oplotením. Vpravo je kužeľ lipy s drevenou konštrukciou a altánkom na jej vrchole. Vľavo pod lipou je Kozia brána. Hranicu mesta tvoria palisády (ľahšia forma opevnenia) v popredí, ktorých líniu dnes kopíruje rovnomenná ulica. Pre lepšiu orientáciu je možné využiť obrázok na nasledujúcej strane, kde je porovnanie 3D modelu celého areálu Pálffyho paláca (vrátane hradu, kostola sv.Mikuláša a dómu sv.Martina) a historickej rytiny.

3D model areálu Pálffyho paláca a záhrad osadený do aktuálnej 3D snímky Bratislavy z Google Earth. Ohraničujú ho dnešné ulice Kozia (vľavo dole), Palisády (vpravo dole), Zámocká (hore) a Pilárikova (vľavo hore). Zochova ulica vznikla neskôr popri línii oplotenia, ktoré sa tiahne naprieč záhradami. Tento plot bol vlastnou hranicou Pálffyovského majetku väčšinu času. Pozemky okolo lipy s altánkom vlastnili Pálffyovci len relatívne krátko, ale dosť dlho na to, aby vznikli viaceré veduty Bratislavy s touto atrakciou a lipa prešla do všeobecného povedomia ako „pálffyovská“. Budovy v tejto časti sú zobrazené len tieňovo. Obdĺžnikový areál bola prepoštská kúria, ku ktorej patrili záhrady až po plot pri Zochovej ulici a pri Palisádach. Tri budovy s udržiavanou záhradou vrátane lipy patrili postupne viacerým majiteľom. V rožnej časti pozemku vľavo hore postupne vznikala meštianska zástavba s menšími domami a záhradami - nie sú zobrazené.

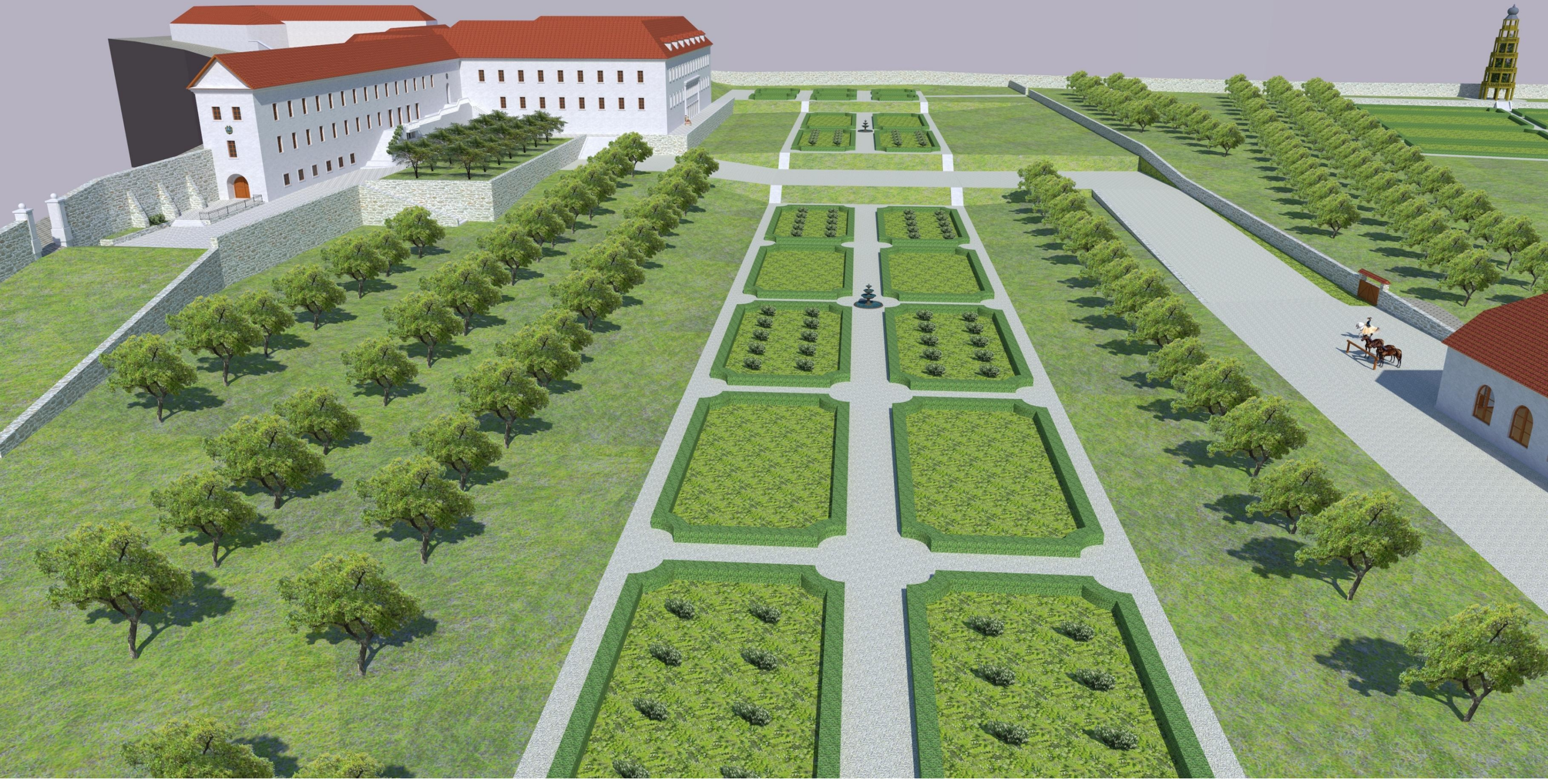

Pohľad od SV. V popredí je budova, ktorá prešla zaujímavou históriou. Pravdepodobne vznikla ako zimná jazdiareň - gróf Pálffy bol milovníkom a znalcom koní, ktoré vo veľkom choval a predával. Neskôr bola budova spoločenskou sálou či divadlom. Medzi jazdiarňou a palácom sú terasovité záhrady a sady. Vlastný palác má hlavnú budovu s dvoma krídlami a vzadu hospodársky areál s ubytovaním pre služobníctvo a personál. Veľkú časť tvorili aj stajne pre jazdecké kone a ťažné kone pre kočiare.

Ľavé krídlo paláca je jedinou časťou, ktorá dnes existuje. V jeho prízemnej/pivničnej časti je umiestnená galéria Statua, na prvom poschodí je galéria Pálffy.

Vnútorné priestory zimnej jazdiarne. Doložený je len pôdorys budovy a fakt, že v hornej časti bola galéria pre divákov. Detaily sú už autorovou predstavou . . . Neskôr bola budova vpredu a vzadu rozšírená o prístavby, aby mohla slúžiť ako spoločenská či divadelná sála so zázemím.

Pohľad na terasovité záhrady a sady od JV.

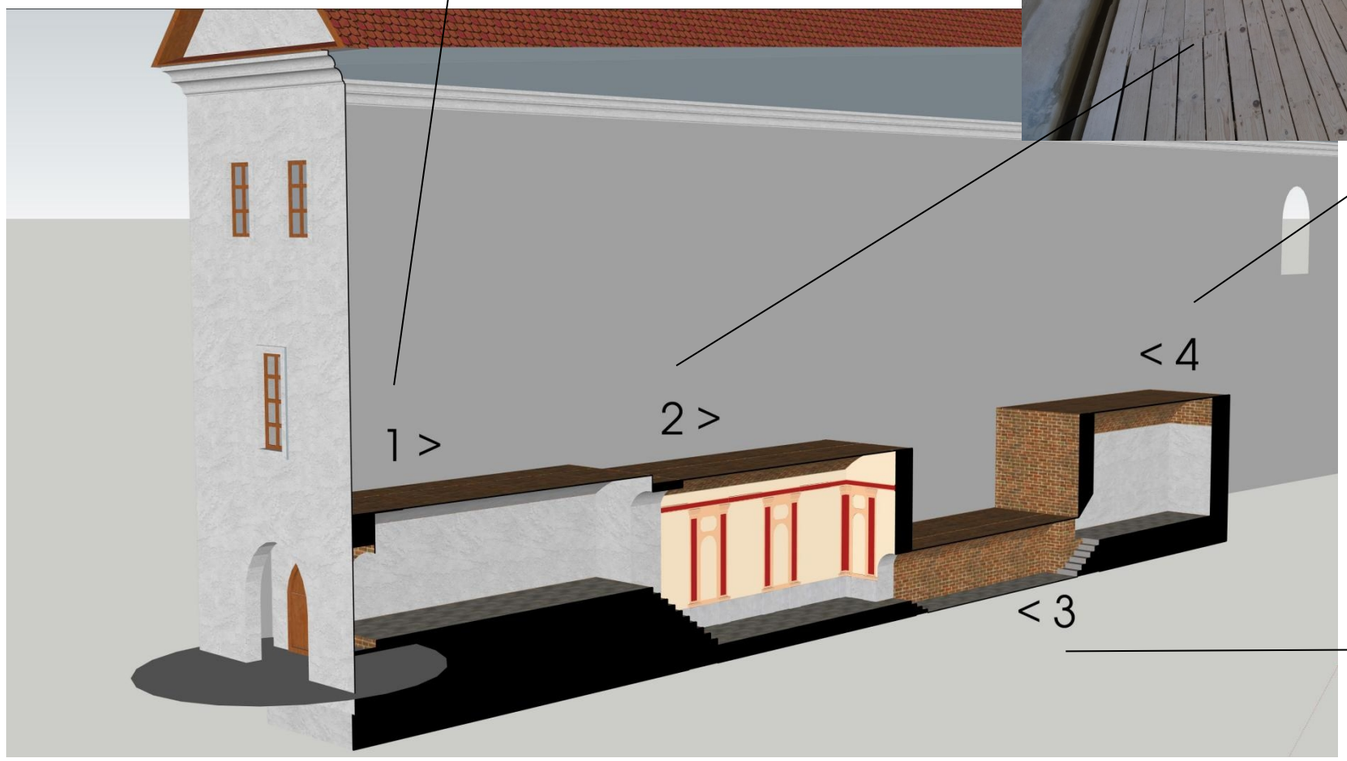

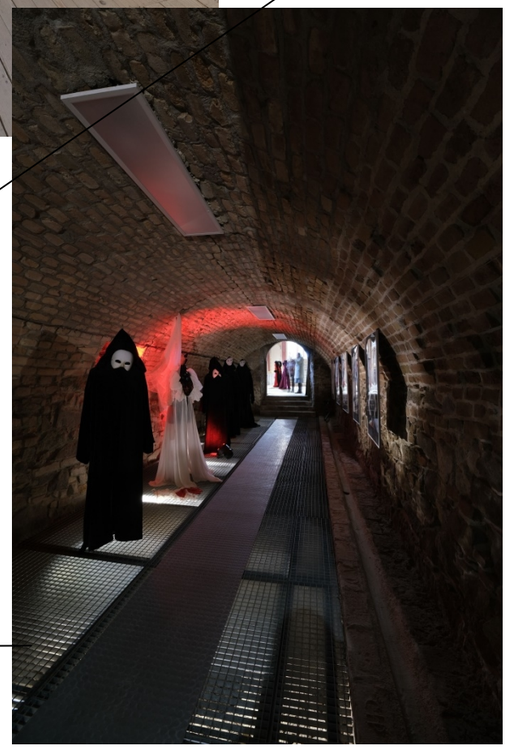
Detail priečelia záhradného krídla paláca. Model bol prispôsobený tak, aby podľa možnosti nebol v rozpore so súčasným vzhľadom existujúcej časti pamiatky.

Na obrázku vľavo dole je rez tzv. záhradným krídlom paláca, ktoré jediné sa čiastočne zachovalo a po modernizačnej prestavbe existuje dnes ako Pálffyho palác. V relatívne pôvodnom stave sú prízemné/pivničné priestory, ktoré dnes využíva galéria Statua. Konajú sa tu rôzne umelecké výstavy, spravidla prístupné bezplatne.

Štyri miestnosti v rade sú označené číslami a šipkami, ktoré naznačujú v akom smere boli snímané fotografie. V čase zhotovovania fotodokumentácie priestorov prebiehala v galérii výstava divadelných kostýmov: Naďa Šimunová - Zo svetla do temnoty & Z temnoty do svetla

Prvá miestnosť prízemných/pivničných priestorov záhradného krídla paláca. Je len mierne nad úrovňou terénu a má štandartné okná do záhrady. Zobrazené sú dôležité artefakty z pálffyovskej histórie (ich virtuálne verzie).

Vľavo je busta grófa Mikuláša II. Pálffyho - Pavlovho otca. Originál je umiestnený v pamätníku hrdinov monarchie v Heldenbergu (Rakúsko). Túto poctu dostal Mikuláš ako odhodlaný a veľmi úspešný bojovník proti Turkom. Vďaka týmto zásluhám sa stal bohatým a uznávaným šľachticom a pozdvihol rod Pálffy vysoko na spoločenskom rebríčku Rakúsko-Uhorska.

Vpravo od dverí je portrét grófa Pavla IV. Pálffyho ako uhorského palatína (druhý muž po kráľovi). To bola najvyššia pozícia z mnohých, ktoré Pavol Pálffy za svojho života zastával.
Pri okne je prezentovaná kolana Rádu Zlatého rúna. Ide o jedno z najstarších a najprestížnejších vyznamenaní v európskom priestore, ktoré sa udeľuje dodnes a jeho nositeľmi sú mnohí panovníci.

Druhá miestnosť prízemných/pivničných priestorov záhradného krídla paláca. Je pod úrovňou terénu a preto má vysoko umiestnené pivničné okná do záhrady. Boli v nej zachované zvyšky štukovej výzdoby a fresiek. Fresky boli výrazne poškodené, preto pre ilustráciu výzdoby boli použité iné diela náhodne z webu. Pri návšteve priestorov by ste uvideli nad oblúkom dvier ako aj v oblúku pod stropom nanovo vytvorenú štukovú výzdobu a amatérske fresky, tieto však v roku 2013 neexistovali. Viď fotografiu vľavo hore, ktorá vznikla v r. 2013 počas výstavy Olega Fintoru v týchto priestoroch.
Prípadne link na nie celkom zabezpečený web http://www.olegfintora.eu/resources/grotta-2013/fintora_bulletin_screen.pdf

Štvrtá miestnosť prízemných/pivničných priestorov záhradného krídla paláca. Je mierne pod úrovňou terénu, vľavo vidno výstup do záhrady. Tu sa zachovali zvyšky mozaikovej výzdoby (dnes už len kópie). Pomarančovník a nika pri schodoch reálne neexistovali, boli použité len ako ilustrácia námetu, ktorý je v symbolickej forme prezentovaný na mozaike.

Panské nádvorie - virtuálny vzhľad stavu v 18.storočí a fotografia krátko pred zbúraním (okolo roku 1934). Nádvorie má na pláne paláca číslo 63.
Okná a dvere v modeli sú zobrazené podľa stavu v 18.storočí, preto sa nezhodujú presne s fotografiou.

Malý objekt vpravo dole je vetracia šachta - pod nádvorím boli umiestnené rozsiahle pivnice a obslužné priestory paláca.

Na nasledujúcej strane je vidieť nádvorie v širšom kontexte paláca

Nádvoria a portály Pálffyho paláca - postupne zprava dole smerom doľava hore:
1/ Vstupná brána do areálu paláca so strážnym domčekom. Klasická pálffyovská klenutá brána s pilastrami po stranách a hore s trouholníkovým štítom a nikou s mariánskou sochou.
2/ Baroková brána na prvé uzavreté nádvorie - autor Filiberto Lucchese. Táto verzia brány vznikla až o mnoho rokov po smrti Pavla IV. Pálffyho
3/ Vstupný portál z prvého uzavretého nádvoria do paláca - skoro identická klenutá brána s pilastrami po stranách a hore s trouholníkovým štítom a nikou s mariánskou sochou.
Z nádvoria s portálom 3/ vedie nezdobený podjazd na nádvorie, kde sa vypriahali kone. Koče sa tu odstavovali do troch prístreškov

Portály vďaka svojej kráse zostali pri búraní paláca ušetrené. Museli však ustúpiť novostavbe Svoradovho internátu a preto boli premiestnené (fotografie súčasného umiestnenia pozri nižšie):
1/ na roh existujúceho zvyšku paláca 2/ na koniec schodiska vedúceho od paláca na Svoradovu ulicu (prepojenie na ulicu Podjavorinskej) 3/ na oporný múr Zámockej ulice v nádvorí školy Milana Hodžu

Súčasné umiestnenie portálu 2/ - barokovej brány od Filiberta Luccheseho - pod schodiskom, ktoré vedie od schodiskového pavilónu záhradného krídla Pálffyho paláca (na snímke vľavo hore) resp. od Zámockej ulice na Svoradovu ulicu smerom k ulici Podjavorinskej.

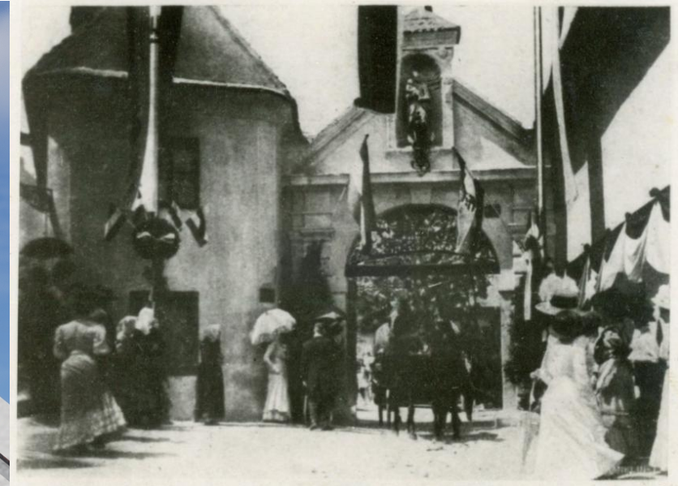

Súčasné umiestnenie portálu 3/ - cez túto bránu vstupovalo panstvo do vlastného jadra paláca po príjazde kočom na prvé uzavreté nádvorie. Portál je druhotne inštalovaný na opornom múre Zámockej ulice vo dvore Základnej školy Milana Hodžu. Socha sv.Márie s ružami je replika, jej originál je pravdepodobne na portáli na Zámockej ulici

Súčasné umiestnenie portálu 1/ - bývalej hlavnej brány do areálu Pálffyho paláca - na rohu tzv. záhradného krídla, ktoré sa ako jediné čiastočne zachovalo. Béžovou farbou natretá časť paláca (vpravo) je viac-menej pôvodná, čo je dokumentované priznaním pôvodného kamenného muriva vynechaním omietky na niekoľkých miestach. Portál uprostred je moderná replika portálu 3/, jeho originál je dokumentovaný na nasledujúcej strane. Sekcia paláca natretá bielou farbou musela byť pri rekonštrukcii skoro úplne nanovo dobudovaná. Zachovaný bol len tzv. schodiskový pavilón (vľavo), na ktorého čelnú stenu bol druhotne inštalovaný portál 1/.

Vstupná brána do areálu Pálffyho paláca so strážnym domčekom. Dnes v smere pohľadu ide Škarniclova ulica, doľava sa stáča Zámocká, ktorá vznikla v čase budovania paláca. Tento motív je zdokumentovaný na viacerých dobových fotografiách - ako príklad je priložená fotografia koča cisára Františka Jozefa v bráne Pálffyho paláca dňa 1.6.1909. Cisár sa zúčastnil slávnostného otvorenia sirotinca sv. Alžbety, zriadeného v priestoroch v tom čase už bývalého paláca.

Druhé nádvorie (č.62) s portálom, ktorým sa vstupovalo doprava na panské nádvorie (č.63). Vľavo je podjazd na nádvorie č.64, kde sa vypriahali kone a koče sa umiestňovali do otvorených “garáží”. Na dobovej fotografii zhotovenej okolo r.1934 je budova už len osamotená, okolité stavby už boli zbúrané, resp. v pozadí už vidno novopostavenú časť Svoradovho internátu, ktorý postupne Pálffyho palác nahradil. Pri búraní aj tejto poslednej časti bol zdobený portál zachránený a premiestnený na oporný múr Zámockej ulice pri ihrisku Základnej školy Milana Hodžu.

Detailnejší pohľad na vyššie spomenuté nádvorie, kde boli tri „garáže“ pre panské koče, vľavo je budova stajne pre kone.

Hospodárska časť paláca. Vľavo stajňa pre kone s ozdobným vstupom. Vpravo dom, v ktorom bola na prízemí kováčska vyhňa a pri nej prístrešok, kde sa podkúvali kone. V pozadí obytné priestory služobníctva. Tu sa v roku 1858, asi dvesto rokov po postavení paláca, narodil sochár Ján Fadrusz. Ten sa z jednoduchých pomerov vďaka mimoriadnemu talentu vypracoval na špičkového sochára svojej doby. Na fotoreprodukcii maľby K. Frecha vidno stav tejto časti paláca okolo r. 1920.

Interiér stajne. Táto 3D rekonštrukcia je pomerne dobre historicky podložená. Na pláne z r. 1735 (viď nižšie) je to veľká miestnosť so štyrmi kruhovými stĺpmi (č.53). Prevedenie stĺpov, stropu a kamenných napájadiel pre kone je prevzaté z dodnes zachovaných podobných stajní zo Stupavy, ktorá patrila Pálffyovcom dlhú dobu. Pavlov otec Mikuláš mal plný titul *gróf Pálffy z Erdödu, slobodný pán z Červeného kameňa a Stupavy*.

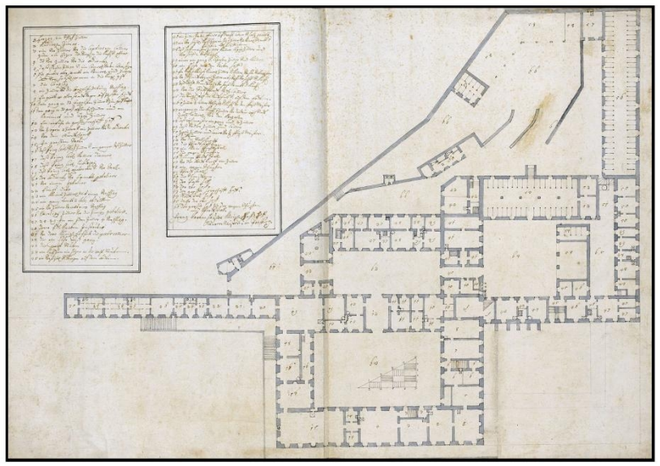
Stajňa existovala ešte aj okolo roku 1934, v Archíve Pamiatkového úradu SR je uložená jej fotografia počas búrania. Táto tiež poslúžila ako podklad pre 3D rekonštrukciu.

Pálffyho palác na Zámockej ulici v Bratislave

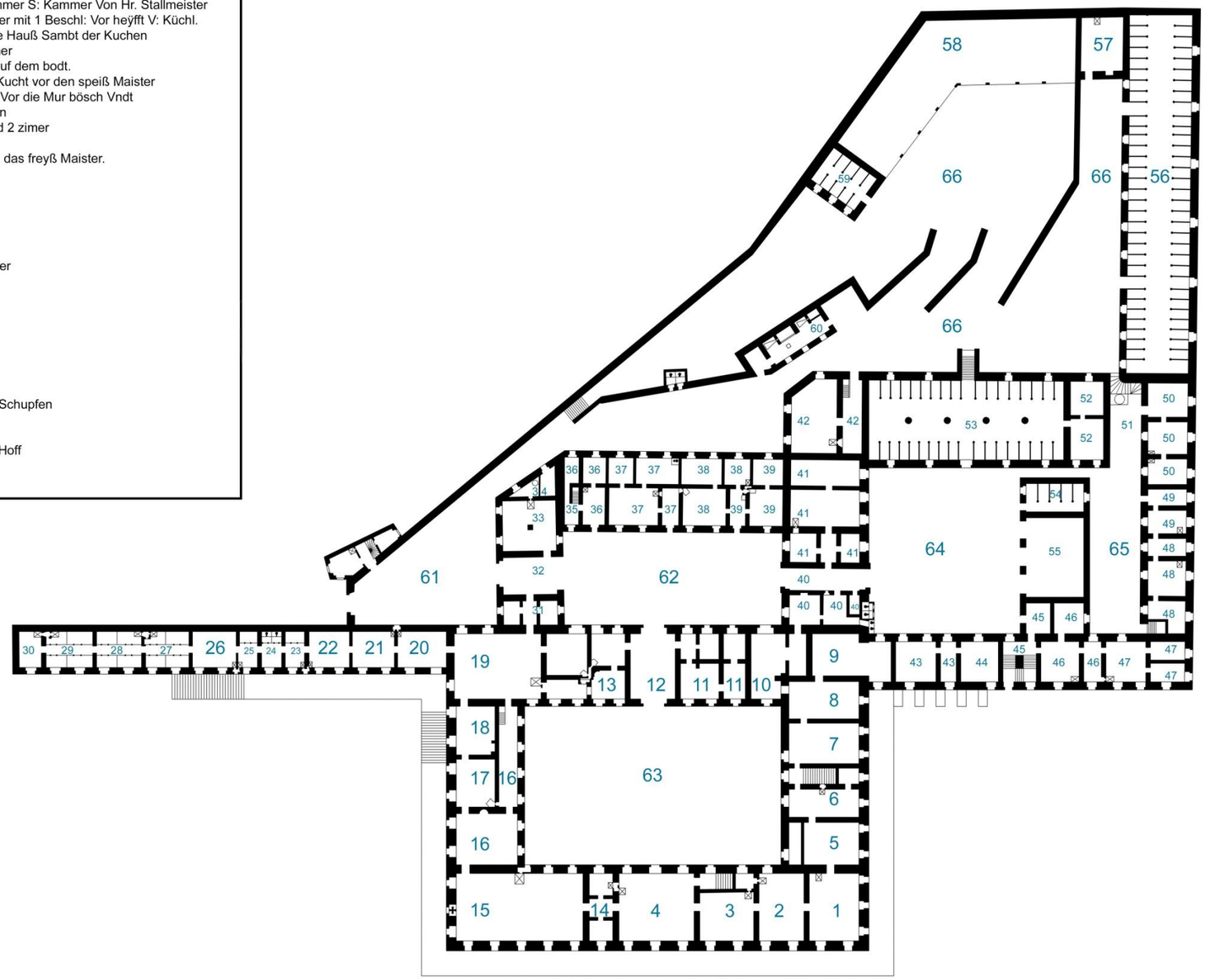
1. Herzog sein Schlaff Zimmer alhier
2. Audienz Zimmer
3. ein vor zimmer vor die Capelier ein Camer zum ein Hözen die Stiegl. in die Küchst. offres
4. das vor zimmer vor die bediente
5. daß Music Zimmer v. ein Camerl. von den Cammern Hözer
6. die quater oben sambt ein Kömerl. und zimmer und vor sonstl. wo man in die Aug. geht
7. die Canzley
8. ein zimmerr bei die Canzelisten Mit einem verschlag.
9. Ein gewölb so aller handt Sagen auf zu sehen seindt
10. Ein gang in das Canzelisten zimmer S. zum Graff Traÿos
11. Ein gang in das graff althombisch zimmer und ein Rammet und Capey Zimmer
12. Ein einfuhr in großen herschafft hoff.
13. Vor das ogen 2 Zimmer V. ein Zimmer Vor die bedienten
14. vor den Mundtschönk
15. In grosse Saal.
16. deß Prinz Carl Schlaf zimmer V: ein gang in deß Zimmer
17. deß Prinz Carl Kammer Dienner
18. deß Prinz Carl Leiblager
19. deß Prinz Carl quator ober. Vor Saall.
20. der bedienten vor frombte gabaliere.
21. vor einen gabalier
22. Eines dato
23. ein kleines zimmerl. mit einen Vorschlag
24. ein gang sambt 2 Salv: abdritt.
25. ein vor Zimmer Sambt einen verschlag
26. Exercizii Zimmer von die Jungen gabalier.
27. 28. 29. In ein Iden Zimmer 4 Verschlag.
30. derer Edl. Knaben Instrutus
31. Von dero Königl. Hochheit die geworcomer.
32. die ein fuhr und gang.
33. die recht Stuben.
34. ein Kachzum ein hözen in die rocht Stube
35. ein Vorheißl. Stiegen auf dem bodten.
36. ein Zimm: Vor die officier auf drecht Cammer V: Holz gewölb
37. im Be heißl. Küch zum ein hözf zimmer V. Römer. Sambs der zuaben dassel Stube
38. daß Hoffmaister Zimmer kammer lageyzimmer und Vor Hauß 2 Verlägl.
39. einen ein gang V: Capelon Zimmer Vnd Kammer
40. ein Fuhr in den Triten hoff.
41. Ein Kehl 1 Kleines Kömers Zimmer S: Kammer Von Hr. Stallmeister
42. Soe der Schmidt Arzney Zimmer mit 1 Beschl: Vor heÿfft V: Küchl.
43. deß Eöschk Mundt Noch 1 Ehe Hauß Sambt der Kuchen
44. Vor die Reith Pferdt Stadt Camer
45. Die Stiegl. auf die Ridtschultt auf dem bodt.
46. 1 zimer 2 Camer Vorheistl. S. Kucht vor den speiß Maister
47. eingang in die Kupf. 1 Zimmer Vor die Mur bösch Vndt zwey Camerl. von den Porzalan
48. deß wäschmaister eingang und 2 zimer
49. deß Sadler zuuor und Camer
50. so zwey zimer und Camer Soe das freyß Maister.
51. siben kann;
52. vor die Stallknecht
53. die Pferdtstallung
54. ein klein Pferdt Stall
55. die wagen Schupfen
56. d lang. Pferdt Stall
57. Vor der Keidt Knecht ein Zimmer
58. ein wagen Schupfen
59. Pferdt Stall
60. die Schmidte
61. der erste hoff
62. der 2te Hof
63. der grosße herrschafft hoff.
64. Reidtstall hoff
65. mchr der 5ten Hoff.
66. der grosße Hoff zu der wagen Schupfen und Pferdtstall.

Franz Portenhaußer Königl. Foß Hoff
Maurermaister in Prespurg.

OCR via app.transkribus.org

Credits: The ALBERTINA Museum, Vienna | Image: The ALBERTINA Museum, Vienna

Jeden z najdôležitejších dokumentov o Pálffyho paláci - jeho plán s členením interiérov zhotovený Franzom Portenhauserom, prešporským dvorným staviteľom okolo roku 1735. Plán vznikol pre potreby prípravy priestorov pre užívanie princom Karlom Lotrinským, ktorý tu býval určitú dobu ako budúci ženích Anny Márie, jedinej sestry Márie Terézie.

Tento plán je prakticky jediný dokument o vnútornom členení paláca. Originál s rozmerni 50,1 × 72,8 cm je archivovaný vo viedenskej Albertine pod č. AZ4718. Plán nie je úplne presný, autor z neznámych dôvodov tvar paláca idealizoval do pravouhlej formy. Reálny pôdorys paláca na mnohých miestach nebol prísne pravouhlý - napr. línia stavieb popri dnešnej ulici Palisády (vpravo na obrázku) nebola na zvyšok paláca kolmá, ale viedla pod uhlom cca 85,5 stupňa, čo pri značných rozmeroch paláca vedie k chybám v polohe aj niekoľko metrov. Na výmery jednotlivých miestností a plánovanie zariadenia to však nemalo veľký vplyv.

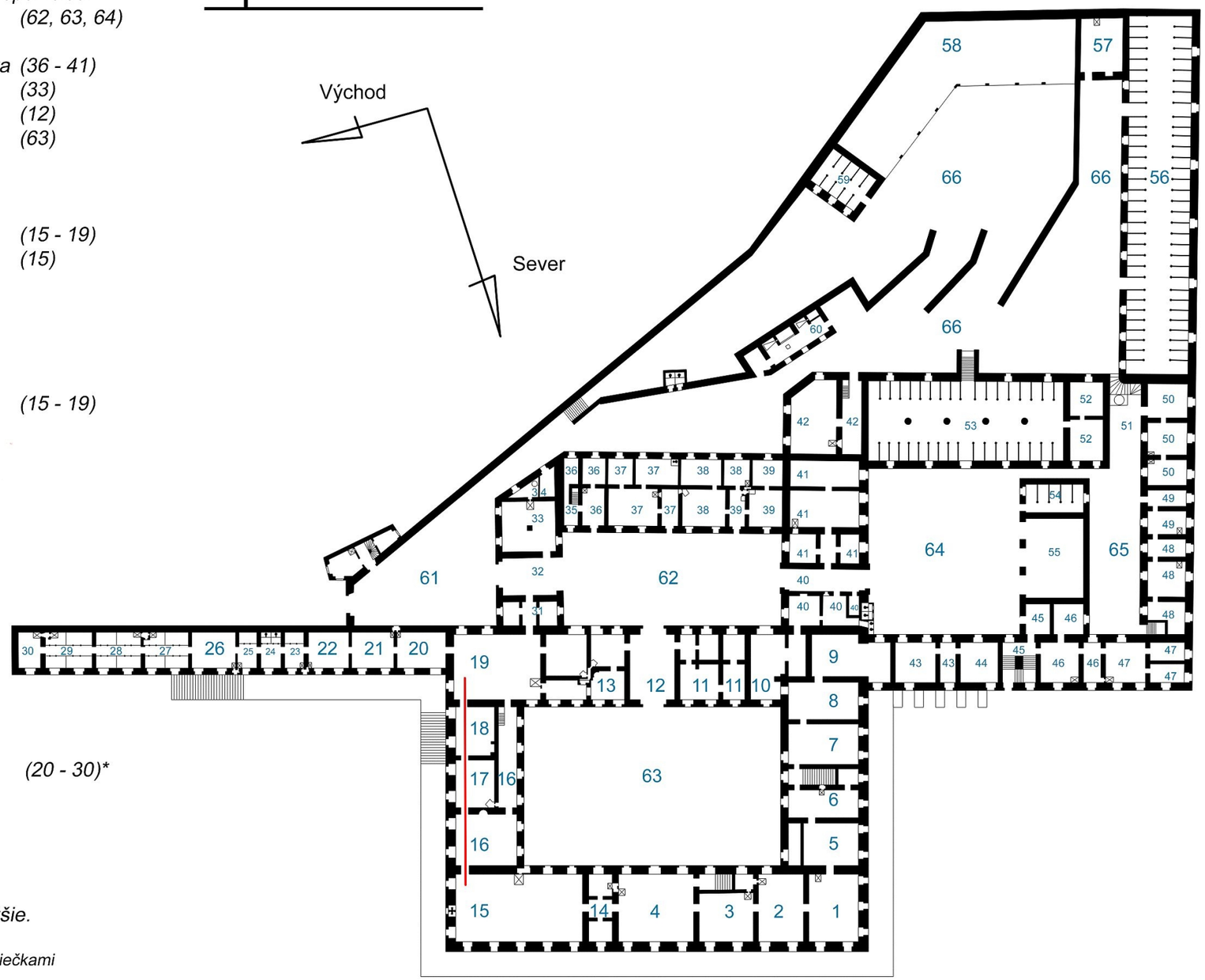
Pálffyho palác - popis podľa Mateja Bela a podľa Menia

Matej Bel opisuje Pálffyho palác asi 80 rokov po jeho postavení vo svojom diele Notitia Hungariae Novae historico - geographica I, 2.zv. z r. 1735 - 1736 :

Pálffyovský palác sa vyznačuje vznešeným vzhľadom a priestrannou dispozíciou.
Má tri nádvoria *(62, 63, 64)*
a každé z nich obklopujú rozľahlé a nádherné budovy.
Z ľavej strany prvého nádvoria hneď pri vchode sú príbytky služobníctva *(36 - 41)*
a pracovne pisárov. *(33)*
Vpravo je krytá portiková chodba, *(12)*
ktorou sa ide na druhé nádvorie, *(63)*
väčšie a všade dookola uzavreté množstvom predsiení,
komôr, spální a kúpeľní.
Hlavná časť budovy má výhľad do záhrady ležiacou pod ňou.
Tu sú jedna vedľa druhej umiestnené komnaty a hosťovské izby. *(15 - 19)*
Hosťovskej komnate, ktorá zaberá roh budovy a smeruje na východ, *(15)*
možno dať prednosť pred ostatnými nielen pre jej priestrannosť,
ale aj pre maľovanú apsidu, na ktorej vidno rozličné rasy smrteľníkov
ako živých, ako sa zhora dívajú na ľud pod nimi.
Odtiaľ po pravej strane možno vidieť obmeny toľkých
dôvtipne namaľovaných rozličných ľudí a živočíchov,
koľko komnát je tu v súvislom rade. *(15 - 19)*

Menius popisuje palác v r. 1660 nasledovne:

Pod hradom sa nachádza palác a záhrada grófa Pálffyho, kde sme zastavili a zároveň si ich prezreli. Zistili sme, že stavba je veľmi dômyselne riešená: zvonku a od vstupu pôsobí len ako jediné nízke podlažie, no po vstupe sme našli dve vysoké podlažia nad sebou, každé vysoké 10 lakťov (cca 5,93 m). Súviselo to s tým, že pri vstupe bola strecha sotva 7 lakťov (4,15 m) nad zemou, zatiaľ čo smerom dozadu klesala do veľkej výšky do záhrady, odkiaľ dostávala svetlo celá budova. Horné miestnosti boli pekne zariadené obrazmi a tapisériami a rozdelené na zimné a letné; dolné miestnosti boli všetky klenuté, bez malieb a tapisérií. Palác mal na hornom poschodí 32 miestností okrem veľkej galérie dlhej 150 krokov, kde boli po oboch stranách vyobrazené kone grófa Pálffyho tak, ako vyzerali zaživa. V jednej jedálni bol okrem iného stôl zložený z 22 malých stolíkov, aby sa z nich dali vytvoriť veľké dlhé aj menšie stoly rôznych tvarov, pričom jeden bol na oboch koncoch celkom oválny, aby sa dala zostaviť aj takáto forma stola. Záhrada mala veľmi veľký rozsah a rôzne výškové úrovne, takže sa dalo chodiť a stáť raz vyššie, raz nižšie.

*(20 - 30)**

* *v pláne z roku 1735 sú zobrazené miestnosti galérie už po prestavbe s drevenými priečkami*

Pálffyho palác
na Zámockej ulici v Bratislave

Elektronická publikácia

**Obsahuje výsledky súkromných návštev zvyškov areálu, bádania na webe,
v odbornej literatúre (Fidler, Fundárková), v archívoch (Albertina, Archív Pamiatkového úradu SR,
súkromný archív Milan Greguša), digitálnej rekonštrukcie už neexistujúcich častí.
Bádanie začalo v roku 2014, keď autor uvidel malé zvyšky paláca
a zaujalo ho, ako asi palác vyzeral v plnom rozkvete.**

(c) Milan Kekeňák 2014 - 2026

https://foarto.sk/PalffyhoPalac.html

